

مُتَلَقِّمٌ

محل اراره :
 در سعادتده باب عالی جاده-سند
 اداره مخصوصه

افشار :
 مسلكمنه موافق آثار جديه مع المنورنه
 قبول اولنور
 درج ابدلهين آثار اعاده ارتنار

دين ، فلسفه ، ادبيات ، حقوق و علوم دن باحث هفته لوق رساله در

در سعادتده نسخه-ي ۵۰ پاره در

مؤسسه لری : ابوالعلا زين العابدين - ح . اشرف اديب

قيرلادن مقوا بورو ابله كوندري پيرسه سنوي
 ۲۰ غروش فضله آلنير

تاريخ تأسيسی :
 ۱۱ نموز ۳۲۴

سنه لکی	التی آیانی	درسه دنده
۶۰	۳۰	درسه دنده
۸۰	۴۰	ولایاتده
۸۰	۴۰	مملک اجنبیه دره

در سعادتده پوسته ابله كوندري پيرسه ولایات بدلی اخذ اولنور.

قضا و قدر

ماہد و ختام

ایستہ شو سوزلری ہیج بر واہی اعتراضہ هدف اولقدن .
چکنمیرک سویلیورم :

جمیعت بشریہ نیک بدایت تشکلندن شیمدی بہ قدر ہیج بر بویوک
فاتح ، ہیج بر معروف سردار کورواہ مشدرکہ متوسط طبقہ لردن
نشأت ایتسون ، علوعزم و ہمتی سایہ سندنہ مراتب رفیعہ بہ یوکسلسون ،
شدائی آسان کورسون ، حضور شہامتندہ باشلر اکیلسون ، قلمرو
ملکنی عقلرہ حیرت ویرہ جک قدر توسیع ایلسون دہ کنیدیسی اساساً
قضا و قدرہ معتقد اولسون .

انسان فطرتی ، جبلی مقتضاسی اولہرق حیاتیہ پک حریص ،
موجودیتہ پک بخیلدر . اگر قضا و قدرہ اعتقادی اولماز ، مقدرک
مطلقاً حصولہ کلہ جکنی ، ظاہرہ کی قورقورلک ہیج بر تاثری
اولہ مایہ جغنی یقیناً بیلمزسہ اوکا شدائی اقتحام ایتہ بی ، تہلکہ لہ
آتیلہ پی آسان ایدہ جک شی نہ اولہ بیلیر ؟ تاریخ بزہ کوستریورکہ
متقدمین آرمندہ ایلک فاتح طانیلان کیخسرو او نامتہاھی فتوحاتہ
آنجق قضا و قدرہ اعتقادی سایہ سندنہ ظفریاب اولہ بیلمش . چونکہ
بواعتقادندن طولایی ہیج بر دہشت کوزینی بیلدیرماز ، ہیج بر
شدت عزمنہ نتور کتیرہ مزمش .

یونانی بویوک اسکندر ، او قدر فتوحات صاحبی اولان جنکیز
خان ہپ بو عقیدہ اوزرنندہ صاحب رسوخ ایدیلر . حتی نابولیون
بوناپارت عقیدہ قدرہ اک زیادہ صاریلانلردن ایدی . ذاتاً اونی نسبتاً
آز عسکرلہ بویوک بویوک اردولر اوزرینہ هجوم ایدرک احراز
ظفرہ سوق ایدن ہپ بو عقیدہ سی ایدی .

ارواح انسانیہ بی رذیلہ جباتندن تطہیر ایدن اعتقاد نہ کوزل
اعتقاددر . چونکہ ہانکی طبقہ دن اولورسہ اولسون انسانی سوہ
کالہ یوکسلمکدن آلیقویان اک برنجی مانع جباتندر .

اوت ، عوام مسلمینک بھضیلرنجہ عقیدہ قدرک عقیدہ جبر شائبہ لریلہ
قاریشدریلہرق شو صوک عصر لردہ عالم اسلامی استیلا ایدن مصائبندن
برقسنہ سبب اولدیغنی انکار ایدنلردن دکلز . اونک ایچون علمای عصرک
ایلری کلنلردن امید ایدر زکہ بو عقیدہ طاہرہ بی صوک زمانلردہ شائبہ دار
اولدیغنی بدعتلردن ، خرافہ لردن قور تارمق ایچون بذل مجھود ایتسونلر
خلقہ سلف صالحک طوتدیغنی یولی ، یاپدیغنی ایشلری کوسترسونلر ؛
کذلک غزالی وامثالی کی اعظم امتک تقریر ایتمش اولدقلری حقائق
ناس آرمندہ نشرا ایتسونلر ، عوامک ذہنہ ایچہ صوقسونلرکہ توکلک
قدرہ ایمانک مشروع اولسی سعی و عملدہ در ، یوقسہ عطالت و کسلدہ
دکلدر . یعنی انسان بوتون اسبابہ تشبث ایدہ جک ، قدرتی مساعد
اولدیغنی قدر چالیسہ جقدہ صوکرہ متوکل اولہ جق . سعی بزہ فرضدر .
بوفرضی اہمال ایتہ بی ، حجت توکلہ استناداً وظائفمزی بر طرفہ بر اقمہ بی
جناب حق ہیج بر زمان امر ایتیمور . بویلہ بر حجت اقامہ سنہ چالیسانلر

بو جہان ایلہ انک محبان وعاشقانی منقطع و زائلدر . او عالمک
اہلی ایسہ مجتہدر ، طاغیلوب فنا پذیر اولماز .

پس کریم آنست کو خود را دہد
آب حیوانی کہ ماند تا ابد

شو حالہ کریم اودرکہ الی الابد باقی قالمق اوزرہ کندینہ بر آب
حیات ویرر . دنیا ایلہ آرایش دنیاہ دلبستہ اولانلرک حال وعاقبتلری
بواولنجہ سعید و بختیار او کیمسہ درکہ بو عالمدہ حیات جاودائی بہ نائل
ایدہ جک اعمال حسنہ فضائل عالیہ اکتساب ایدر .

آکل وما کول را حلقست ونای
غالب ومغلوب را عقلست ورا

ہر آکل وما کولک نای وحلقومی وار ، بو غالب و مغلوبدن
ہر برینک ادراک ورا بی دہ وار .

پس زماہی تا بامہ از خلق نیست

کہ بجزب مایہ اورا خلق نیست

ایمدی ماہیدن ماہدک [فرشدن عرشہ دک] ہیج بر مخلوق
یوق کہ حضرت رب العالمیندن جذب مایہ غذا ایچون نوعنہ مخصوص
حلقومی اولسون . خداوند حکیم ہر شیئہ خلق و دہان احسان
ایلمش ، ہپی خون کر مندز ، ہر دم متمم اولیور .

شعشعہ کالات احمدیہ ایلہ ضمیر پاک جلال الدین نہ قدر پر نور
وتابندہ .. فیض قرآن جناب مولانادہ نہ درین معانی اویاندرمش ..
سرفرقائی نہ بلاغت و عرفانلہ شرح و تقریر ایدیور .. بر ترانہ مونس کہ
حرم جانہ دمساز .. داستان و حکایاتیہ جان و وجدان مست صفای
عشق اولیور . سرو حکمت ایستہ بودر ، عارفین : مثنوی بہ مغز
قرآن دیدیلر .

الحمد لو اہب المکارم والشکر لصاحب المراحم
وهو الازلی فی البدایہ وهو الابدی فی النہایہ
قد شاع بصنعہ بیانہ ما اعظم فی البقاء شانہ
فدولی

ماحصل : نای قصہ حسن و عشق ایلہ نالان .. ازلی وابدی
بر فیض مطلق ایلہ جوشہ گلش .. ماجرای عشقی فریاد ایلہ حکایہ
ایدیور .. بر جوق اسرار افشا ایلور .. نفخہ فسونکاریلہ سویلہ دیور ،
اغلا دیور ، کولدی ریور . ہر طرف پر جنبش و ولولہ .. نایک صداسی
سوزلری پردہ پردہ درجہ درجہ یوکسہ لیور ، بر حالہ کہ کیت کیدہ
الفاظ و نعمات معنی و بستہ لری استیعاب و افہام ایدہ مز اولیور .. کفتہ و بستہ
معنای محضہ ، ندای صرفہ تحول ایدیور .. بو مقامدہ قال زائل ، لسان
حال قائم اولیور .. ہلہ ہشقہ حالت رونمون اولیور .. بر عظمت و قدرت
نامتہاھی کون و مکانہ مستولی .. بوتماش ایلہ جملہ دم بستہ حیرت .. آرتق
ہر شی نور جلال الہی بہ مستغرق .. اورتہ دہ نہ نای ، نہ نایزن ، نہ ولولہ
وصدا ، نہ مستمع وار .. نہایت جہان دکیشیور . ہشقہ بر جہان اولیور :

سرتسر بر حسن و عشق .. برکت زاہدہ : اسماعیل مہدی

بوگونلرده عثمانیلرده یکیدن بر اثر حیات کورولور . حادثات اخیره نك انتاج ایده جکی سوء عاقبتی نظر انتباهه آلدیلرده ایچلرندن برچوق ارباب بصیرت شرفده ، غریبه اظهار فعالیتیه باشلادیلر . ابرار ملتدن حقه ظهیر اوله جق جماعتلر تشکل ایدرک عدالتیه ، شریعتیه نصرته بولمیه ، افکار حریتی نشر ایتمک ، آمال تارمار امتی بر نقطهده برلشدیرمک ایچون صوگ درجهده چالیشمیه کنیدیلرینه متحتم بروظیفه بیلدیلر . بواصر خطیره ایسه عربی بر جریده نشری صورتیه باشلادیلر . بوجمیت صالحیه تشکیل ایدن افرادک کوندن کونه آرتتمده اولدیغنی کورمکله قریرالعیز .

جناب حقدن امیدمیز نیازمیز اودرکه جمیعت حقدن باشقه برشی اولیان مقصد معظمه ظفریاب اولسونده مساعی مشکوره سندن یالکز مسلمانلر دکل ، بالعموم شرفیلر حصه سعادتنی آلسون .

مصر مغیسی مرحوم شیخ محمد عبده

هامش — استاد مرحومک وقتیه یازمش اولدیغنی بو مقالهده موضوع بحث اولان جریده عربیه اکابر امتدن هر سکلی خواجه قدری افندی حضرتلرینک اون اون ایکی سنه اول قاهرده چیقاردیغنی جریده اوله جقدر .

یاری ، نه اولوردی ، شیخ مرحوم حیاته اوله یددی ده آمانک ، تمیانتک تحقق ایتدیکنی کوره یدی !

محمد عاکف

میزان شعرانی

— ۲۴ نومردن مابعد —

ادله شرعیه واقوال ائمهده مشاهده اولنان « اختلافات ظاهریه » بومیزانک محتوی اولدیغنی قواعد بالاطراف ایصال فکر و نظر ایدنلر زدنده بتمامها مرتفع اولور .

بعضلرک : « علمای دیندن ایکی فرقه آرسنده کی اختلاف حقیقی ، حمل و توجیه ایله مرتفع اولماز » دیمه لری ، میزانک احتوا ایلدیکی قواعدی بیلمدکلرینه محمول اولور . زیرا بالاده سویلدیکمز اوزره قواعد میزانه اطلاع حاصل ایدن ذاته کوره ، ائمه شریعت اقوالی بیننده رفعی ممکن اولیه جق بر اختلاف حقیقی بولمسی امر محالدر . بوفاده مزک تجربه صحیحون ، هر بر حدیث شریف ایله اکا مقابل وارد اولان دیگر حدیث شریفه و هر بر قول مجتهد ایله مقابل بولنان دیگر قول مجتهده عطف انظار ایدیکمز ! کورور — کیزکه مطلقا بری تخفیف ، دیگری ده تشدید متضمندر ، و هر ایکی قسمک رجال مخصوصه سی وارد . معاشر مکلفین ، اعمال مکلفیه حین مباشرت لرنده ، استعدادات ذاتیه لرینه کوره کندی قسملرینه آریلیرلر .

مسئله واحدهده ، بزم ایچون بری « مخفف » دیگری « مشدد » اوله رق ، ایکی قول بولنماق ممکن دکلدر . بوندن بشقه ، بر مسئلهده اوچ و حتی درت قول اجتماع ایتدیکی کبی ، بر قاچ جهتی جامع بر قول مفصلده موجود اولور . واقف کنه شریعت و مطلع مشارب

عقیده قدری عطالتیه ، مسکنتله تفسیر ایدنلر دیندن چیقمش ، صراط مستقیم شریعتدن صایمش ، ضال ، مضل بر طاقم حریرلدر .

هیج بر مسلمان شبهه ایتمزکه شوزمانده ملتک حقوقنی مدافعهده بولمق هر مؤمن مکلف اوزرینه فرض عیندر . حال بوکه مسلمانلری بوهرج و مرجدن قورتارمیه ، اسکی مجد و شرفلرینی استرداد کنیدیلرنده چوقدن سونن عزم و غیرتی او یاندیرمیه یکانه سائق اولان عقائد صحیحه اسلامییه تذکیر ایله عیون انتباهی آچمق علمایه دوشر بروظیفهدر . اوت ، بودعوت خیر اونلرک ذمتنه مودوعدر .

مسلمانلرده کی آثار تاخر و انحطاطک منشای بر طاقلرینک توهمی کبی نه عقیده قدردر ، نه ده سائر عقائد اسلامیدر . حال حاضریمیزی بو عقیده نسبت ایتمک ایکی نقیضی بر برینه نسبت ایتیه ، بلکه حرارتی قاره ، برودتی آتیه نسبت ایتیه بکزر .

اوت ، مسلمانلر نشاتلرینی متعاقب نشوه غرور ظفرله سرمست اولدیلر . بو حالده ایکن ایکی مدهش صدمهیه معروض قالدیلرکه بری شرفدن جنکیز خان ایله احفادینک هجومی ، دیگری غریبدن بوتون آوروپالیرک مملکتلرینه استیلاسی ایدی . زمان نشوده کلن بویله بر صدمه نکلنده متانت خاطر بر اقامسی ، قلوبه دهشت ویرمسی قانون طبیعت اقتضاسنددر . صوکره مسلمانلر برچوق حکومتلره آریلدیلر ، نااهل بر طاقم امرایه منقاد اولدیلر . حا کمر امیرلر امتک اخلاقی ایچون برر جرثومه فساد ایدی ، باشلرینه کلن بلالرک یکانه سببی هپ بونلر ایدی . آرتق قلوبه ضعف و مسکنت چوکدی . کیمسده علوهمت قالمادی .

نظزلر معظمات اموری کورمیه رک جزئیات ایله اوغراشمیه ، هر فرد ، دیگرینک ضررینه چالیشمیه ، اونک فالغنی استمهیه همده هیج بر سبب صحیح اولقسزین ایسته میه باشلادی . غایه حیات ، ذوق حیات بو اولدی ! مسکنت ، یأس بو کونکی حالی حاضر لایه جق درجه بی بولدی .

بونکله برابر بن حق محضه ترجمان اوله رق سویلیرمکه قبلرده بو عقائد ظاهره یکیدن او یاندیجه ، ذهنلرده بو عقائدک آثاری تجلییه باشلادیجه ، جقائق اسلامیه علمای راسخین آرسنده تداول ایدوب طور دیجه بوملت ایچون اصلا اولوم یوقدر . چونکه ملت بر مرض اجتماعییه طوتیه جق اولورسه باغلامش اولدیغنی عقائد صحیحه نکل سایه قوتنده اوندن هر حالده یاقه سنی قورتاره رق شانلی ماضیسنی اعاده ایدر ؛ اقدام ترقیسنی باغلایان موانعی قیرار آتار ، طریق حکمت و بصیرته کیره رک وطنی تخلیصه ، کندیسنی محو ایله تهدید ایدن اقوامک نظر طمعنی تدهیشه ظفریاب اولور . بوده پک اوزاق بر آتییه قالمش دکلدر .

حادثات تاریخیهده بونی تایید ایدیور : ایشته عثمانیلر او قدر مدهش صدماته [تانارلرک ، اهل صلیک مهاجماتی] معروض قالدقندن صوکره ینه سیلکنوب قالدیلر ، اقطار عالمه اردولر سوق ایتدیلر ؛ فتوحاتی آله بیلدیکنه ایلری کوتوردیلر . بر زمانلر غرب حکمداراننی کنیدیلرینه منقاد ایلدیلر . حتی عثمانلی پادشاهلری دولتدر آراسنده سلطان اعظم عنوانیه یاد ایدیلر اولدی .